

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1951/2024
12.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Савић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Пошта Србије“ са седиштем у Београду, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 520/24 од 05.04.2024. године, у седници већа одржаној дана 12.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 520/24 од 05.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 2943/2023 од 22.11.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је засновано радни однос код туженог на неодређено време на пословима достављача дана 09.07.2021.године, што је тужени дужан да призна. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца да се поништи као незаконито решење туженог којим тужиоцу престаје радни однос дана 10.07.2021. године, те да се тужени обавезе да га врати на рад и распореди на послове који одговарају његовој стручној спреми и призна му сва права по основу рада почев од 10.07.2021. године, до враћања на рад. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступак.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 520/24 од 05.04.2024. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку у смислу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...18/20 и 10/23), па је утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Ревизијско указивање да је учињена битна повреда одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, није од значаја јер одредбом члана 407. ЗПП та повреда није прописана као ревизијски разлог. Осим тога, ревизијским наводима суштински се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања на којем су засноване нижестепене одлуке, што не представља дозвољени ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био радно ангажован код туженог по основу више сукцесивно закључених уговора о обављању привремених и повремених послова, на пословима достављача у период од 17.02.2021. године до 30.06.2021. године. Од 1.07-09.07.2021. године наставио је да обавља исте послове без закљученог уговора. Након тог периода престао је да долази на рад код туженог. Тужилац је одбио да потпише накнадо понуђено закључење новог уговора о привременим и повременим пословима за период после 30.06.2021. године. За обављени рад, тужени је тужиоцу исплаћивао уговорену накнаду. Тужилац између закључених уговора није имао прекида у раду. Послови које је тужилац обављао код туженог у спорном периоду, представљају систематизоване послове који се континуирано обављају у оквиру делатности туженог.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да тужилац неосновано захтева да се утврди да је засновано радни однос код туженог на неодређено време на систематизованим пословима достављача дана 09.07.2021. године у смислу члана 37. став 6. Закона о раду. Имајући у виду да се на конкретан правни однос странака примењују одредбе Закона о буџетском систему и да се на туженог, као корисника јавних средстава, односи забрана запошљавања нових лица ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним околностима уз сагласност надлежног органа Владе која је у конкретном случају изостала, то се не може сматрати да је тужилац засновао радни однос на неодређено време, због чега је одбијен тужбени захев.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 37. Закона о раду прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1), послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2), ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

Тужени је јавно предузеће које по члану 2. став 1. тачка 5, 7. и 8. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 54/09... 62/13 и 63/13 - исправка),

спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства, а поступак за прибављање сагласности прописан је Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, бр. 113/2013, 21/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015). Наведена одредба члана 27е став 34. Закона новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014... 149/2020), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2016. године („Службени гласник РС“ број 103/2015), затим до 31. децембра 2017. године („Службени гласник РС“ број 99/16), до 31. децембра 2018. године („Службени гласник РС“ број 113/17), до 31. децембра 2019. године („Службени гласник РС“ број 95/18 и 31/19), односно до 31. децембра 2020. године („Службени гласник РС“ број 72/2019 и 149/2020).

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 149/2020 од 11.12.2020. године- са применом од 01.01.2021. године и 92/2023 од 27.10.2023. године) чланом 3, додат је и члан 27к, којим је прописано да је у одређеним случајевима дозвољено заснивање радног односа на неодређено време и без сагласности надлежне Комисије Владе РС, уколико су испуњени предвиђени услови у законом предвиђеном поступку. Наиме, у периоду од 1. јануара 2021. године до 31. децембра 2026. године корисницима јавних средстава дозвољено је да без посебних дозвола и сагласности у текућој календарској години приме у радни однос на неодређено време и радни однос на одређено време у својству приправника до 70% укупног броја лица којима је престао радни однос на неодређено време по било ком основу у претходној календарској години (умањен за број новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника у тој календарској години), док о пријему новозапослених на неодређено време и одређено време у својству приправника изнад тог процента одлучује тело Владе, на предлог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства. Изузетно од става 1. овог члана, тело Владе из става 1. овог члана може једним актом дати сагласност новооснованом кориснику јавних средстава на број лица који тај корисник може примити у радни однос на неодређено време и одређено време у својству приправника у календарској години у којој је основан.

Запошљавање из члан 27к ст. 1. и 2. овог члана може се реализовати уколико корисник јавних средстава има обезбеђена средства за плате, односно зараде, са припадајућим порезом и доприносима за новозапослене, као и под условима и у складу са процедурама предвиђеним посебним прописима. Почев од 1. јануара 2021. године укупан број запослених на одређено време (изузев у својству приправника), лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима,

преко омладинске и студентске задруге, као и посредством агенције за привремено запошљавање и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, не може бити већи од 10% укупног броја запослених на неодређено време, осим изузетно, уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства. У ограничење из става 4. овог члана не убрајају се лица у радном односу на одређено време ради замене одсутног запосленог до његовог повратка, лица радно ангажована посредством Националне службе за запошљавање у циљу спровођења мера активне политике запошљавања у складу са прописима који уређују област запошљавања (јавни радови и додатно образовање и обуке), лица ангажована ради реализације пројеката који се финансирају средствима Европске уније или средствима донација, уколико се накнаде за њихов рад, са припадајућим порезима и доприносима, финансирају из ових извора, као и лица ангажована од стране корисника програма обуке, акредитованих реализатора обуке који су уписани у Сталну листу предавача и других реализатора обука коју води Национална академија за јавну управу.

Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ бр. 159/2020 и 116/2023) ближе је уређен поступак за прибављање сагласности из ст. 1, 2. и 4. овог члана.

Чланом 105. наведеног Закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Следом изнетог, одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана, односно ограничење заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, сагласно одредби члана 105. Закона о буџетском систему. Како је у спорном периоду на снази био Закон о буџетском систему са изменама и допунама, тужени је са тужиоцем који спада у категорију нових лица могао само изузетно, уз сагласност тела Владе, да заснује радни однос на неодређено време. С обзиром да та сагласност није постојала, није било услова за преображај радног односа тужиоца у смислу члана 37. става 6. Закона о раду, па су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Правило је одлучено и о накнади трошкова поступка на основу чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

Како се наводима ревизије не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, Врховни суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**